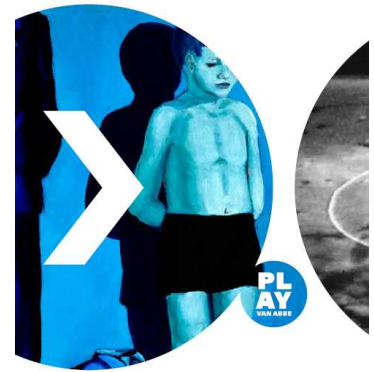

Een schilder in het naoorlogse Europa

Naar de marge en terug - Andrzej Wróblewski

10/04 – 15/08/2010

***Naar de marge en terug - Andrzej Wróblewski* is de eerste grootschalige overzichtstentoonstelling van Andrzej Wróblewski (1927-1957) buiten de Poolse landgrenzen. Met deze tentoonstelling wil het Van Abbemuseum het begrip van moderne kunst in een breder geografisch verband plaatsen. Wróblewski's werk laat zien dat de artistieke experimenten in het naoorlogse Polen eenzelfde intensiteit en problematiek kennen als in Noordwest-Europa na 1945.**

De tentoonstelling is onderdeel van Deel 2 van *Play Van Abbe*, genaamd *Tijdmachines*.

Wróblewski is actief in het gefragmenteerde Europa na de Tweede Wereldoorlog, waar een generatie probeert om uit de brokstukken een samenleving op te bouwen in de schaduw van de nieuwe machtsblokken van de VS en de Sovjet Unie. Kunstenaars en intellectuelen zochten naar verschillende manieren om zowel het trauma van het Nazisme en de oorlog als de hoop op een betere toekomst te verbeelden. Het vroege werk van Wróblewski is een krachtige expressie van beide. Het bevat zowel een serie confronterende schilderijen over executies, als idealistische abstracte werken met een universeel karakter. Twee kanten van een medaille die elkaar op één bijzonder schilderij – *Executie VI – met Gestapo-man* (1949) – letterlijk op de voor- en achterkant van het doek ontmoeten. De ene kant van het werk laat de gruweldaden van de oorlog zien, terwijl op de andere zijde een strenge abstracte compositie te zien is die een jaar eerder gemaakt is. Wróblewski nam verschillende gedaantes aan, hij zocht uitersten op om realisme en idealisme met elkaar te verbinden op een manier die uniek werd in de Poolse kunst en belangrijk is voor ons begrip van Europese identiteit en artistieke traditie.

Naar de marge en terug opent met het schilderij *Blauwe chauffeur* uit 1948 en toont het oeuvre van Wróblewski als een reële en metaforische reis. In 1947 reisde hij door West-Europa, inclusief Nederland, en in 1956 bezocht hij Joegoslavië. Deze reizen waren bepalend voor zijn artistieke vorming. Metaforisch reisde hij in zijn werk langs verschillende artistieke stromingen en door het woelige politieke landschap van Polen na de Tweede Wereldoorlog. Hij reisde van abstractie naar figuratie, van droombeeld naar realiteit, van trauma naar utopie, en terug.

In zijn korte leven liet Wróblewski, die ook kunsthistoricus en kunstcriticus was, een verrassend omvangrijk oeuvre na. In de tentoonstelling zijn circa 70 werken te zien,

waaronder olieverfschilderijen, monotypes, lithografieën, aquarellen en gouaches. Er is ook een aantal werken zien uit de korte periode waarin hij binnen de nauwe parameters van het sociaal realisme werkte. Wróblewski keerde dit keurslijf midden jaren vijftig gedesillusioneerde de rug toe en schreef een indringende tekst genaamd *Confessions of a Discredited 'Former Communist'*. Het tonen van deze ontwikkeling is niet alleen belangrijk voor ons begrip van zijn kunst. Historisch roept het de vraag op welke kennis er was in het Westen, waar ook velen communistische sympathieën hadden, van de artistieke ontwikkeling in bijvoorbeeld het socialistische Polen. En in het algemeen stelt het de vraag hoe de interactie tussen individuele artistieke keuzes en ideologie plaatsvindt in welke samenleving dan ook, inclusief de onze.

Tijdmachines

Een onbekende kunstenaar aan een nieuw publiek tonen kan gezien worden als een klassiek middel van een museum om een nieuw perspectief binnen de kunstgeschiedenis te introduceren. Het heeft ook direct betrekking op de afwezigheid van Wróblewski in de collectie van het museum, terwijl zijn werk wel een belangrijk verduidelijking is voor de standpunten van de kunstenaars van de CoBrA of de Ecole de Paris. Ook zij probeerden de naoorlogse realiteit te verbeelden. Kunnen we spreken van een gedeelde artistieke ontwikkeling los van de politieke verdeeldheid van die periode of is deze verdeeldheid nu verankerend in onze verschillende historische collecties? Hoe kunnen we een start maken met het opnieuw overdenken van de Europese (en wereldwijde) kunstgeschiedenis en kunnen we de aard van de vaak tijdelijke culturele verschillen vandaag de dag begrijpen? Door terug te kijken in de tijd en de oude scheiding tussen Oost- en West-Europa te overbruggen, sluit de tentoonstelling aan bij de thema's van het tweede deel van *Play Van Abbe*, genaamd *Tijdmachines*. Dit deel werpt de vraag op hoe de (kunst)geschiedenis opnieuw

kan worden geschreven. In twee aparte zalen reflecteert het Van Abbemuseum ook op de vorm van de tentoonstelling en onderzoekt het de geschiedenis, rol en betekenis van een solotentoonstelling.

Publicatie

Bij de tentoonstelling hoort een Engelstalige catalogus die Wróblewski voor het eerst toegankelijk maakt voor een internationaal publiek. De publicatie bevat twee kritische teksten over Wróblewski's kunstenaarsleven geschreven door kunsthistorici Andrzej Kostolowski en Joanna Kordjak en een historische uiteenzetting door kunstenaar en fotograaf Zbigniew Dłubak. Het belangrijkste deel van het boek geeft een uitgebreide selectie van de teksten van Wróblewski (van kritieken op het systeem van kunstacademies tot commentaren op tentoonstellingen), privénotities, film scripts en brieven.

Opening

Zaterdagmiddag 10 april 16.00 uur als onderdeel van de opening van het programma *Play Van Abbe*, deel 2: *Tijdmachines*.

Conservator

Magdalena Ziółkowska

Sponsors

Play Van Abbe is mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de Mondriaan Stichting, BankGiro Loterij, Provincie Noord-Brabant, VSBfonds en SNS REAAL Fonds.

BankGiroLoterij
CULTUUR MAAKT JE RIJKER

Provincie Noord-Brabant

VSBfonds

SNS REAAL Fonds

Het Van Abbemuseum in Eindhoven is een van de meest toonaangevende musea voor hedendaagse kunst in Europa. Het museum heeft een uitgebreide internationale collectie van ruim 2700 kunstwerken, waaronder sleutelwerken van Lissitzky, Picasso, Kokoschka, Chagall, Beuys, McCarthy, Daniëls en Körmeling. Vragen op het gebied van kunst en samenleving stelt het museum op een experimentele manier aan de orde. Openheid, gastvrijheid en kennisuitwisseling zijn voor het Van Abbemuseum van belang, en we prikkelen onszelf en bezoekers om over onderwerpen na te denken. Bijvoorbeeld over de rol van de collectie als cultureel 'geheugen', of over het museum als publieke ruimte. Door internationale samenwerking en uitwisseling is het Van Abbemuseum bovendien een plaats waar creatieve kruisbestuiving plaatsvindt. Een bron van verwondering, inspiratie en verbeelding.

Andrzej Wróblewski, *Executie VI met Gestapo-man*, 1949, privé collectie

Van Abbemuseum

Van Abbemuseum
Bilderdijklaan 10
Eindhoven

Openingstijden

Dinsdag t/m zondag 11.00–17.00 uur

Donderdag 11.00-17.00 uur

Op donderdagen is het museum geopend tot 21.00 uur en is de toegang gratis vanaf 17.00 uur.

Toegang

Volwassenen: € 9,00

Groepen van 10 of meer, 65 plussers: € 6,50

Studenten, CJP houders: € 4

donderdagavond van 17.00-21.00: gratis toegang (t/m 31/12/10)

Kijk voor meer informatie op www.vanabbemuseum.nl

Voor redactie:

Persopening

vrijdag 9 april, 11.00 uur – 14.00 uur.

Meer informatie en afbeeldingen kunnen worden gedownload op:

www.vanabbemuseum.nl/pers.

Of neem contact op met:

Ilse Cornelis, Marketing & Communicatie

tel: +31 (0)40 238 1019

mob: + 31 (0)6 12995794

i.cornelis@vanabbemuseum.nl